

SỞ Y TẾ QUẢNG BÌNH
TRUNG TÂM
KIỂM SOÁT BỆNH TẬT

Số: /CV-KSBT
V/v hướng dẫn tổ chức hoạt động
truyền thông Ngày Thế giới phòng
chống lao 24/3/2024.

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập – Tự do – Hạnh phúc

Quảng Bình, ngày tháng 3 năm 2024

- Kính gửi:
- Bệnh viện HN Việt Nam – Cu Ba Đồng Hới;
 - Bệnh viện Đa khoa Khu vực Bắc Quảng Bình;
 - Trung tâm Y tế huyện, thị, thành phố;
 - Bệnh viện Đa khoa huyện, thành phố.

Thực hiện Công văn số 649/BVPTU-DAPCL ngày 07/3/2024 của Bệnh viện Phổi Trung ương - Dự án phòng chống lao về việc hướng dẫn tổ chức chiến dịch truyền thông nhân ngày thế giới phòng chống lao 24/3/2024; Công văn số 754/BVPTU-CTCLQG ngày 14/3/2024 của Bệnh viện Phổi Trung ương - Chương trình chống lao Quốc gia về việc triển khai hoạt động truyền thông Ngày Thế giới phòng chống lao 2024.

Với Chủ đề ngày thế giới phòng, chống lao năm 2024 trên toàn cầu: “YES! WE CAN END TB” (ĐÚNG! CHÚNG TA CÓ THỂ CHẤM DỨT BỆNH LAO). Trung tâm Kiểm soát bệnh tật tỉnh Quảng Bình thông báo và hướng dẫn các đơn vị tổ chức triển khai kế hoạch truyền thông nhân “Ngày Thế giới phòng chống lao 24/3/2024” với chủ đề: “**Đúng! Việt Nam có thể chấm dứt bệnh lao**” và các nội dung cụ thể như sau:

1. In và treo băng rôn tại các trục đường chính, Bệnh viện đa khoa khu vực, Bệnh viện đa khoa/Trung tâm Y tế huyện, thị, thành phố và các Trạm Y tế với nội dung "Nhiệt liệt hưởng ứng Ngày thế giới phòng, chống lao 24/3/2024; Mạng lưới Y tế cơ sở rộng, đủ năng lực triển khai hoạt động rộng khắp, là lá chắn bảo vệ cộng đồng trước bệnh lao" (**Mẫu Băng-rôn và thông điệp tại Phụ lục 1**);

2. Phát loa trên xe tuyên truyền và Phát thanh tại đài phát thanh địa phương huyện, thị xã với nội dung thúc đẩy khám phát hiện lao, lao tiềm ẩn và khám chữa bệnh lao qua bảo hiểm y tế (**Nội dung và file phát thanh xem tại Phụ lục 2**);

3. Truyền thông trên mạng xã hội: Đăng tải các hoạt động tuyên truyền phòng chống bệnh lao và lễ kỷ niệm trên nền tảng trang Facebook của cơ quan, đơn vị.

4. Tổ chức phát động nhắn tin ủng hộ “Quỹ Hỗ trợ người bệnh chiến thắng bệnh lao - PASTB”

Ủng hộ bằng hình thức nhắn tin:

Thời gian: Từ ngày 08/03/2024 đến hết ngày 06/05/2024. Cú pháp soạn tin nhắn: TB gửi 1402 (20.000 đồng/tin nhắn, không giới hạn số lượng tin nhắn).

- Ủng hộ bằng hình thức truy cập website, quét mã QR trên Cổng dịch vụ thanh toán điện tử VTC Pay:

Thời gian: Từ ngày 08/03/2024 đến hết ngày 06/05/2024.

Link website: <https://1400.vn/hotrodieutribenhlaol>

- Ủng hộ bằng hình thức chuyển khoản trực tiếp qua số tài khoản của Quỹ:

Chủ tài khoản: Quỹ Hỗ trợ người bệnh chiến thắng bệnh lao.

Số tài khoản: 1601.0000.288699. Tại Ngân hàng BIDV, Chi nhánh Sở Giao dịch 3.

Trung tâm Kiểm soát bệnh tật tỉnh Quảng Bình đề nghị BVĐK Khu vực Bắc Quảng Bình, Trung tâm Y tế các huyện, thị xã, thành phố và BVĐK huyện, thành phố tranh thủ nguồn kinh phí tự chủ của đơn vị, sự hỗ trợ của chính quyền địa phương và từ các nguồn khác, tổ chức triển khai hoạt động truyền thông nhân Ngày Thế giới phòng chống lao 24/3/2024 đạt hiệu quả, để lan toả các thông điệp phòng chống lao trong cộng đồng./.

Trân trọng cảm ơn!

Nơi nhận:

- Như trên;
- BVPTU-CTCLQG (để b/c);
- Sở Y tế (để b/c);
- GD và các PGĐ TT;
- Lưu: VT, KH-NV, TC-KT, TT-GDSK, K-ĐTL-BP& PCBTN.

GIÁM ĐỐC

Đỗ Quốc Tiệp

PHỤ LỤC 1: THÔNGIỆP VÀ BĂNG-RÔN

(Kèm theo công văn số : /CV-KSBT, ngày tháng 3 năm 2024 của Trung tâm Kiểm soát bệnh tật Quảng Bình)

Các đơn vị sử dụng thông điệp truyền thông sau đây kèm với mẫu thiết kế băng-rôn tương ứng để in và treo tại các địa điểm. Đề nghị không được thay đổi thiết kế theo mẫu tại CV này.

1. Địa điểm treo:

- Băng-rôn tuyên thông tại trục đường chính nơi công cộng trên địa bàn.
- Băng-rôn tại khu vực Bệnh viện đa khoa khu vực.
- Băng-rôn tại các Bệnh viện đa khoa/TTYT huyện, thị, thành phố.

2. Thiết kế: Có hai loại băng-rôn dọc và ngang để các đơn vị linh hoạt sử dụng phù hợp với địa điểm tuyên truyền.

- Băng-rôn dọc, kích cỡ: 80x180cm
- Băng-rôn ngang, kích cỡ: 100x500cm
- Để có bản thiết kế in ấn điện tử, hãy quét mã QR code dưới đây.

PHỤ LỤC 2: THÔNGIỆP VÀ BĂNG-RÔN

(Kèm theo công văn số : /CV-KSBT, ngày tháng 3 năm 2024 của Trung tâm Kiểm soát bệnh tật Quảng Bình)

Các đơn vị sử dụng nội dung bên dưới và file phát thanh để tuyên truyền trên xe cổ động và đài truyền thanh địa phương.

1. Quyet mã QR code dưới đây để tải file ghi âm phát thanh (Dùng chế độ camera/chụp ảnh của điện thoại và quét vào mã QR).

2. Nội dung chi tiết bài viết phát trên đài truyền thanh địa phương (xã, phường) và phát trên xe cổ động

BÀI 1: BỆNH LAO LÀ GÌ, TRIỆU CHỨNG NGHI LAO VÀ NHÓM NGUY CƠ CAO

Xin chào Quý vị và các bạn, đây là bài phát thanh số 1 trong loạt bài đọc về phòng chống bệnh lao của chương trình "Sức Khỏe và Bệnh Lao" địa phương. Hôm nay, chúng ta sẽ tìm hiểu về bệnh lao - một căn bệnh lây nhiễm nghiêm trọng do vi khuẩn lao gây ra. Bệnh lao có thể gây tổn thương ở nhiều bộ phận của cơ thể, nhưng thường phổ biến nhất là lao phổi (80-85%), chiếm tỷ lệ cao nhất, là nguồn lây nhiễm chính cho những người xung quanh.

Bệnh lao lây truyền như thế nào? Bệnh lao lây qua đường không khí khi người mắc lao phổi ho, hắt hơi, khạc nhổ hoặc nói chuyện khiến vi khuẩn lao phát tán. Số lượng vi khuẩn phát tán phụ thuộc vào hoạt động, ví dụ như nói chuyện (~200 vi khuẩn), ho (~3500 vi khuẩn), hắt xì hơi (từ 4.500 đến 1.000.000 vi khuẩn).

Tuy nhiên, bệnh lao không lây qua di truyền, qua hành động bắt tay hoặc việc sử dụng chung đồ dùng cá nhân.

"Triệu chứng nghi lao và Nhóm nguy cơ cao"

1. Các biểu hiện nghi lao phổi gồm:
 - a. Ho kéo dài trên 2 tuần. Có thể là ho khan, có đờm hoặc ho ra máu.
 - b. Có thể kèm các dấu hiệu:
 - Gầy sút, kém ăn, mệt mỏi.
 - Sốt nhẹ về chiều.
 - Ra mồ hôi "trộm" ban đêm.
 - Đau ngực, đôi khi khó thở.
2. Những ai là người có nguy cơ cao bị bệnh lao?
 - a. Người tiếp xúc gần, thường xuyên với bệnh nhân lao phổi (người tiếp xúc trong hộ gia đình, nhân viên y tế, cán bộ quản lý tại các khu vực khép kín hoặc người thân, bạn bè, đồng nghiệp và hàng xóm tiếp xúc với bệnh nhân lao...).
 - b. Người mắc các bệnh mạn tính: đái tháo đường, bệnh phổi tắc nghẽn mạn tính, hen, suy thận mạn, bụi phổi...
 - c. Người suy giảm miễn dịch hoặc sử dụng các thuốc ức chế miễn dịch kéo dài như ung thư, người nhiễm HIV, điều trị corticoid...
 - d. Người cao tuổi, nghiện rượu, hút thuốc lá, thuốc lá, người đã có tiền sử điều trị lao.
3. Nếu có dấu hiệu nghi lao hoặc thuộc nhóm nguy cơ mắc bệnh lao, bạn cần đến các Trạm y tế xã/phường hoặc TTYT/BV huyện hoặc Bệnh viện phổi tỉnh để được khám, chỉ định các xét nghiệm cần thiết sàng lọc chẩn đoán bệnh lao như chụp Xquang phổi, xét nghiệm đờm...

Nếu bạn bị chẩn đoán mắc lao thì sẽ được chuyển đến đăng ký điều trị và tư vấn về phòng bệnh lao tại cơ sở y tế gần nhất.

4. BỆNH LAO LÀ BỆNH CÓ THỂ CHỮA KHỎI. Người bệnh lao cần tuân thủ nghiêm túc các hướng dẫn của cán bộ y tế trong quá trình điều trị bao gồm:
 - Dùng phối hợp các thuốc chống lao, uống thuốc đúng liều, đều đặn và đủ thời gian quy định
 - Không tự ý ngừng, thêm hoặc đổi thuốc.
 - Thông báo ngay cho cán bộ y tế khi thấy có những biểu hiện bất thường như buồn nôn, nôn, ù tai, chóng mặt, vàng da, chán ăn...
 - Tái khám đúng hẹn và làm đủ các xét nghiệm trong quá trình điều trị
 - Thông báo cho cán bộ y tế kế hoạch di chuyển hoặc thay đổi nơi ở để có định hướng tiếp tục điều trị phù hợp
 - Thực hiện các biện pháp phòng lây bệnh cho người xung quanh.
 - Tập luyện, sinh hoạt điều độ, ăn uống đủ chất để nâng sức chống đỡ với bệnh.
 - Không hút thuốc lá, không uống rượu bia.

5. Người mắc lao có cần cách ly không?

* Người mắc lao không cần cách ly!

* Người mắc lao chỉ đeo khẩu trang, hạn chế giao tiếp trong giai đoạn còn lây - thường trong tháng đầu điều trị. Người mắc bệnh lao phổi cần thực hiện vệ sinh ho khạc đúng cách như sau: Dùng khăn giấy/ giấy vệ sinh để che miệng, mũi khi ho khạc rồi nhổ vào khăn giấy. Hủy ngay khăn giấy bằng cách đốt hoặc hủy trong bồn vệ sinh tự hoại. Rửa tay bằng xà phòng. Trường hợp không kịp lấy khăn phải che miệng bằng cánh tay, sau đó phải thay giặt áo.

Cảm ơn các bạn đã lắng nghe. Hãy tiếp tục theo dõi loạt bài phát thanh về phòng chống bệnh lao của chương trình "Sức khỏe và Bệnh lao" để cùng nhau giữ gìn sức khỏe cộng đồng. Chương trình được hỗ trợ bởi dự án U. ÉT. A. I. ĐỀ (USAID) Hỗ trợ chấm dứt bệnh lao.

BÀI 2: LAO TIỀM ẨN

Chào mừng quý vị và các bạn, mời Quý vị và các bạn tiếp tục đồng hành, lắng nghe chương trình "Sức khỏe và Bệnh lao." Bài đọc tiếp theo sẽ giúp chúng ta tìm hiểu về lao tiềm ẩn, cách phát hiện, nguy cơ chuyển thành bệnh lao, và quan trọng nhất là cách điều trị để ngăn chặn sự phát triển của bệnh.

1. Lao tiềm ẩn (hay nhiễm lao) là gì?

- Lao tiềm ẩn (nhiễm lao) là tình trạng có vi khuẩn lao trong cơ thể nhưng chưa gây bệnh.
- Người nhiễm lao tiềm ẩn mà chưa mắc bệnh lao thì không có triệu chứng.
- Khoảng 25% dân số thế giới nhiễm lao tiềm ẩn.
- 5-10% số người nhiễm lao tiềm ẩn có khả năng phát triển thành bệnh lao trong cuộc đời.
- Nếu hệ miễn dịch suy yếu, vi khuẩn lao ở dạng tiềm ẩn sẽ sinh sôi và phát triển thành bệnh lao.

2. Phát hiện lao tiềm ẩn bằng cách nào?

- Lao tiềm ẩn không có triệu chứng biểu hiện của bệnh lao.
- Do vậy, cần làm xét da hoặc xét nghiệm máu để phát hiện nhiễm lao cho người từ 5 tuổi trở lên là người tiếp xúc trong hộ gia đình với bệnh nhân lao phổi và không nhiễm HIV. Xét da chẩn đoán lao tiềm ẩn còn gọi là xét nghiệm Măng tu (Mantoux). Người làm xét nghiệm được tiêm lao tố vào trong da. Bác sĩ sẽ đọc kết quả sau 48-72h để chẩn đoán lao tiềm ẩn.
- Với trẻ dưới 5 tuổi là người tiếp xúc trong hộ gia đình với bệnh nhân lao phổi và người nhiễm HIV thì không cần xét nghiệm chỉ cần loại trừ mắc bệnh lao và không có chống chỉ định là có thể thu nhận điều trị lao tiềm ẩn.

3. Những người có nguy cơ cao chuyển từ lao tiềm ẩn thành bệnh lao bao gồm:

- Người tiếp xúc gần, thường xuyên với bệnh nhân lao phổi (người tiếp xúc trong hộ gia đình, nhân viên y tế)
- Người mắc bệnh mạn tính như bệnh bụi phổi, đái tháo đường, suy thận, chạy thận nhân tạo...

- Người suy giảm miễn dịch hoặc sử dụng các thuốc ức chế miễn dịch kéo dài: người nhiễm HIV, bệnh hệ thống như Lupus ban đỏ hệ thống, viêm khớp dạng thấp, vẩy nến, BN điều trị thuốc sinh học (anti-TNF), BN cấy ghép tạng và những người chuẩn bị cấy ghép tạng...
4. Người nhiễm lao tiềm ẩn cần được điều trị vì vi khuẩn lao trong cơ thể có thể nhân lên và gây bệnh khi cơ thể yếu đi. Điều trị lao tiềm ẩn có thể giảm nguy cơ mắc bệnh lao tới 90%.
- Điều trị lao tiềm ẩn chỉ dùng 1 đến 2 loại thuốc
 - Khi điều trị cần thực hiện:
 - Dùng thuốc theo chỉ định của bác sĩ, uống thuốc đúng liều lượng, đều đặn cùng giờ hàng ngày, đủ thời gian.
 - Tái khám hàng tháng tại Trung tâm y tế quận/ huyện
 - Thông báo ngay cho cán bộ y tế khi thấy có những biểu hiện bất thường như buồn nôn, nôn, ù tai, chóng mặt, vàng da, chán ăn...hoặc các triệu chứng bệnh lao như ho, sốt, tức ngực, khó thở....
5. Trẻ em sống cùng, hoặc tiếp xúc gần, thường xuyên với người mắc lao phổi cần làm gì?

Đối với Trẻ em dưới 5 tuổi:

- Không cần xét nghiệm lao tiềm ẩn.
- Điều trị lao tiềm ẩn sau khi xác định không mắc bệnh lao.

Đối với trẻ em từ 5 tuổi trở lên:

- Cần Xét nghiệm lao tiềm ẩn.
- Cần Điều trị lao tiềm ẩn nếu xét nghiệm dương tính và được xác định không mắc bệnh lao.

ĐIỀU TRỊ LAO TIỀM ẨN LÀ AN TOÀN VÀ GIÚP NGĂN NGỪA BỆNH LAO

ĐIỀU TRỊ LAO TIỀM ẨN LÀM GIẢM NGUY CƠ MẮC BỆNH LAO LÊN TỚI 90%

Cảm ơn các bạn đã lắng nghe. Hãy tiếp tục theo dõi loạt bài phát thanh về phòng chống bệnh lao của chương trình "Sức khỏe và Bệnh lao" để cùng nhau giữ gìn sức khỏe cộng đồng. Chương trình được hỗ trợ bởi dự án U. ÉT. A. I. ĐÊ (USAID) Hỗ trợ chấm dứt bệnh lao.

Bài 3: BẢO HIỂM Y TẾ ĐỒNG HÀNH VÀ SAN SẺ GÁNH NẶNG VỚI NGƯỜI BỆNH LAO

Chào mừng quý vị và các bạn đến với chương trình "Sức khỏe và Bệnh lao." Hãy tiếp tục đồng hành và lắng nghe bài đọc tiếp theo, nơi chúng ta sẽ khám phá về Bảo hiểm Y tế và vai trò quan trọng của bảo hiểm y tế trong việc điều trị bệnh lao.

Bảo hiểm y tế đóng vai trò quan trọng trong hệ thống an sinh xã hội, thể hiện tinh thần nhân đạo và tương thân tương ái. Nhiệm vụ của bảo hiểm y tế là chia sẻ gánh nặng tài chính giữa người khỏe và người ốm, giữa các đối tượng khác nhau như người già, người trẻ, người có thu nhập cao và người có thu nhập thấp. Bảo hiểm y tế mang lại nhiều lợi ích quan trọng cho những người có thu nhập thấp khi phải đối mặt với bệnh lao, một căn bệnh cần thời gian điều trị kéo dài và đòi hỏi chi phí điều trị lớn.

Ở Việt Nam, đa số những người mắc bệnh lao thuộc độ tuổi lao động, và nhiều trong số họ thuộc hộ nghèo. Chi phí điều trị bệnh lao kéo dài từ 6 tháng, thậm chí lên đến 2 năm đối với các trường hợp lao kháng thuốc. Từ tháng 7/2022, Quỹ bảo hiểm y tế đã thanh toán chi phí thuốc điều trị lao cho tất cả người mắc bệnh lao nhạy cảm thuốc có thẻ BHYT, giúp giảm bớt gánh nặng tài chính cho những người bệnh và đồng thời đảm bảo tài chính bền vững cho công tác điều trị và phòng chống lao tại Việt Nam.

Tấm thẻ BHYT đóng vai trò quan trọng trong việc cứu cánh cho người mắc bệnh lao. Việc cấp thuốc lao từ Quỹ BHYT là một bước quan trọng, thể hiện lòng nhân văn của chính sách an sinh xã hội và nâng cao giá trị của tấm thẻ BHYT. Người bệnh có thể sử dụng thẻ BHYT để khám và điều trị không chỉ cho bệnh lao mà còn cho các vấn đề sức khỏe khác.. Thanh toán thuốc lao hàng 1 từ Quỹ BHYT là một bước quan trọng, thể hiện lòng nhân văn của chính sách an sinh xã hội và nâng cao giá trị của tấm thẻ BHYT.

Để đảm bảo quyền lợi và chăm sóc sức khỏe lâu dài cho bản thân và gia đình, hãy tham gia bảo hiểm y tế để hỗ trợ mục tiêu BHYT toàn dân.

Hãy nhớ rằng: **Mua bảo hiểm y tế là cách đóng góp khi lành, để dành khi ốm!**

Cảm ơn quý vị và các bạn đã lắng nghe. Hãy tiếp tục theo dõi chương trình "Sức khỏe và Bệnh lao" để cùng nhau bảo vệ sức khỏe cộng đồng. Chương trình được hỗ trợ bởi dự án U. ÉT. A. I. ĐÊ (USAID) Hỗ trợ chấm dứt bệnh lao.